

GALÉRIA UMEĽCOV SPIŠA

Narنيا

– Iný príbeh / The other story –

Sprievodca výstavou

Narnia

– Iný príbeh / The other story –

Výstava, ktorej názov vychádza z kroník o Narnii od C. S. Lewisa, uvádza premeny súčasnej slovenskej knižnej ilustrácie v dialógu s grafikou a keramikou. Skupinová prezentácia tvorby ôsmich umelcov akcentuje zbierkový fond galérie a ich aktuálnu tvorbu. Cieľom je odhaliť silu naratívnosti a možnosti jej interpretácie v rôznorodých médiách - od keramiky cez grafiku po súčasnú knižnú ilustráciu a znovu objaviť potenciál zbierkového fondu galérie v tak subtilnom médiu, akým je ilustrácia. Výstava spája keramiku **Márie Banášovej** a **Petra Krupu st.** s grafikou zo zbierky galérie od **Jany Kiselovej-Sitekovej** a **Emila Sedláka**, s ex libris **Petra Kocáka**, i novou knižnou ilustráciou **Noémi Ráčzovej**, **Kataríny Ilkovičovej** a **Jany Kalixovej**.

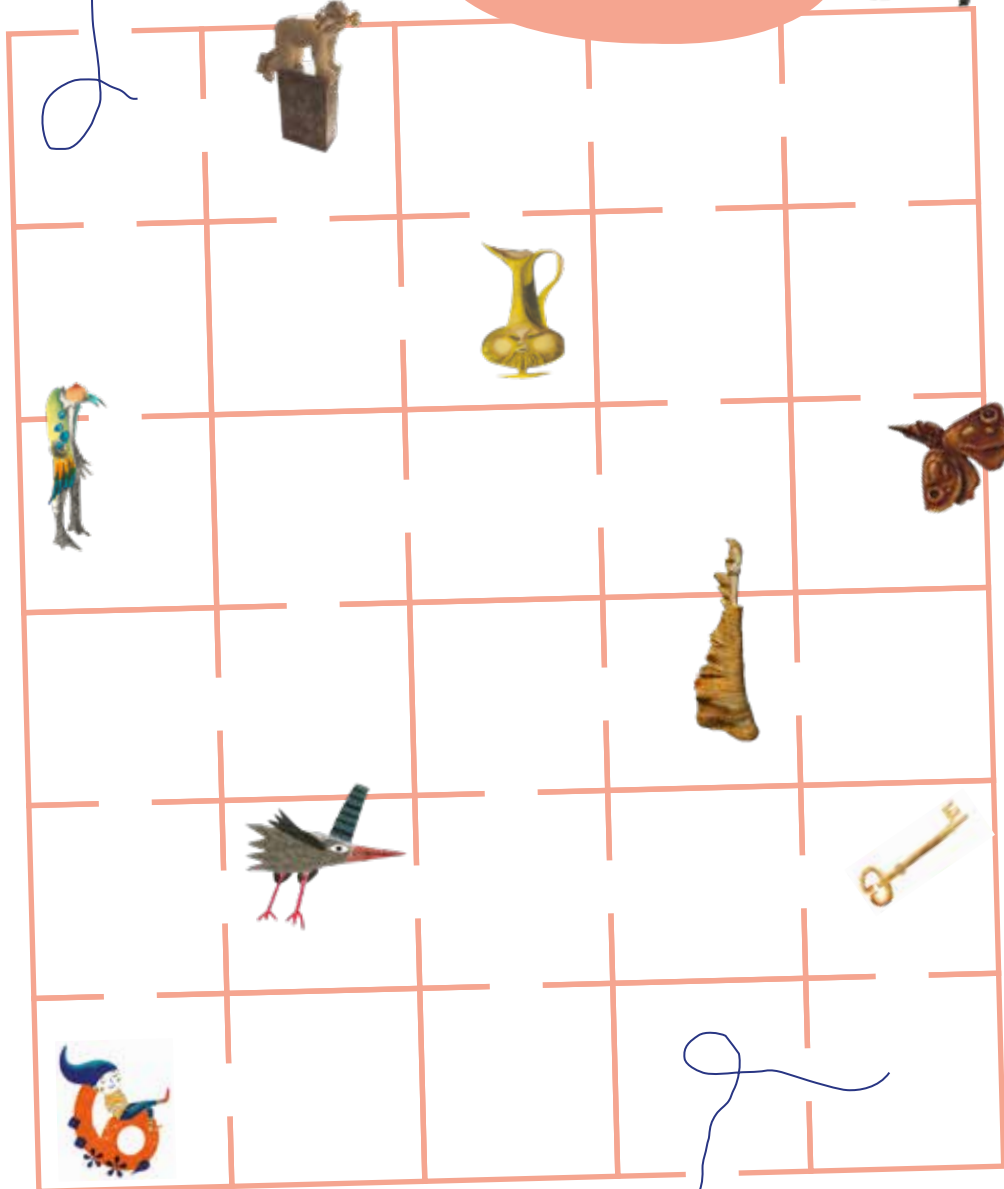
A čo je dôležité pri ilustráciách? Umelecovo precízne zvládnutie reálií ľudského tela, charakteristických podôb zvierat, rastlín a stromov, v ktorých podčiarkuje kresliarske a modelárske štylizácie výrazu, pohybov a metamorfóz. Každé spracovanie danej témy si vyžaduje osobitú techniku, starostlivo vybraný podklad i samotný výtvarný materiál.

Vitajte vo svete plnom príbehov a inšpirácií!

Prejdi bludiskom
výtvarného sveta Narnie.
Daj pozor, aby ťa rozprávkové
a fantastické bytosti nezlákali
do slepej uličky.

Tu sa tvoja
cesta začína...

Vitaj v cieľi!

JANA KISELOVÁ-SITEKOVÁ (*1942)

Narodila sa v Prešove. V r. 1961 – 1967 študovala na oddelení knižnej grafiky a ilustrácie na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave pod vedením Vincenta Hložníka. Venuje sa voľnej grafickej tvorbe a knižnej ilustrácii. V ilustráciách experimentuje s kombinovanými technikami, **spája perokresbu, akvarel a temperu**. Za svoju ilustrátorskú tvorbu získala množstvo ocenení na Slovensku i v Čechách. Žije a tvorí v Bratislave.

Aký literárny žáner autorka obvykle ilustruje? Napovedia ti nevyškrtané písmená v osemsmerovke!

Vyškrtaj v osemsmerovke postavy z kníh, ktoré Jana Kiselová-Siteková ilustrovala:

ADAM, EVA, KOBYLA, KRÁL,
MEDVEĎ, MIŠKO, MUŠKO,
NAZAR, PERO, RONJA, RYBÁR,
SILAS, ZBOJNÍK.

K K R Á Ľ D E T
S Í O K Š I M K
Á Ď N A Z A R M
S E J J K R N U
Ā V Ā I O Á H Š
L D A L Y B O K
I E Ā V E Y Z O
S M Ā M O R E P

→ ÚLOHA ←

Domaľuj perokresbu technikou, s ktorou autorka často pracuje.

EMIL SEDLÁK (*1938)

Narodil sa v Spišskom Podhradí. V r. 1964 absolvoval štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave na oddelení maľby pod vedením Petra Matejku, neskôr na oddelení grafiky pod vedením Vincenta Hložníka. Vo svojich dielach vytvára vlastný imaginárny svet plný surrealistických premien a snových vízií, ktoré najčastejšie **koloruje kombinovaným pastelom**. Za svoju tvorbu získal mnohé medzinárodné i domáce ocenenia. Žije a tvorí na Myjave.

Počul si už o surrealizme (nadrealizme)?

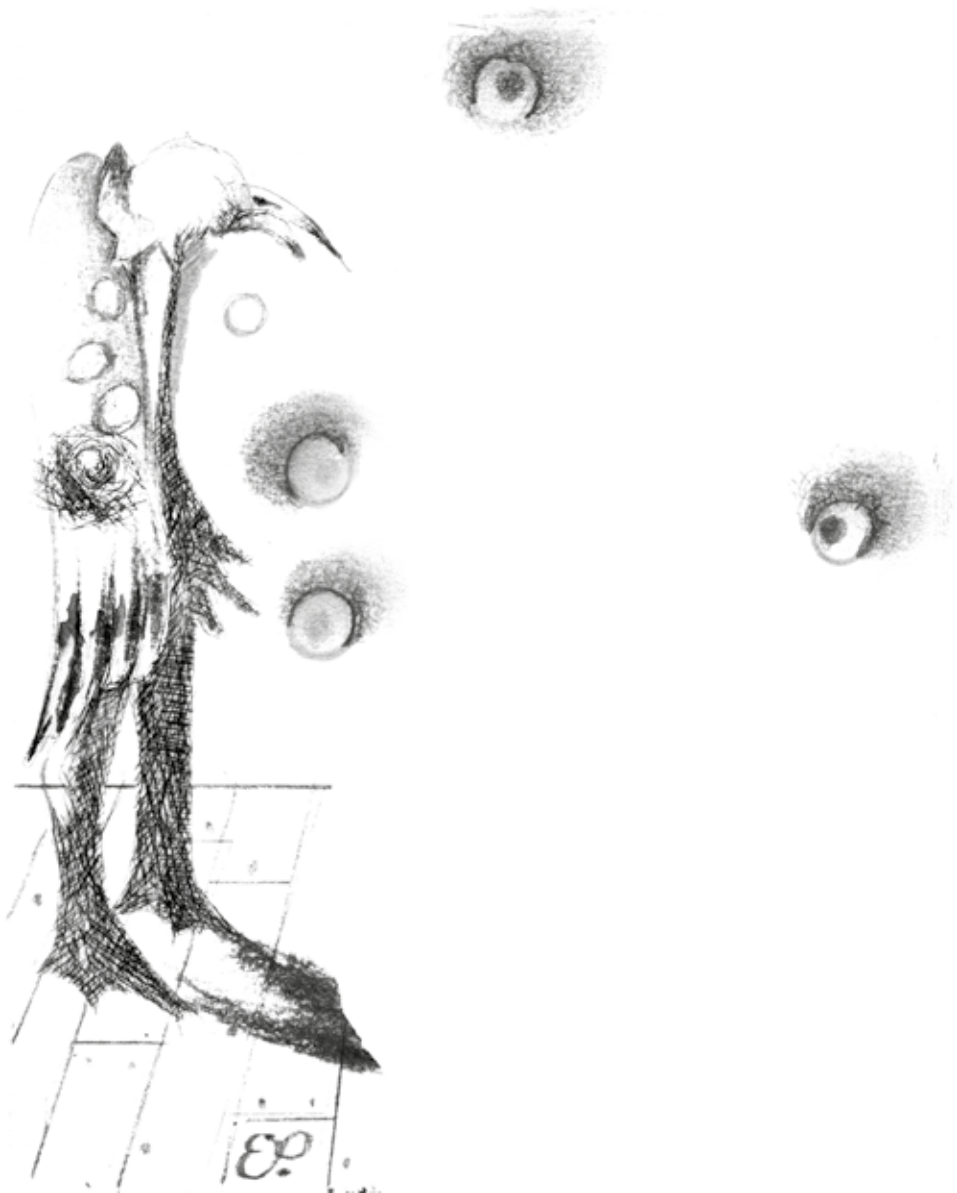
Podstatou tohto umeleckého smeru je prelínanie vedomého a podvedomého, skutočného a neskutočného, reality a sna.

Označ, ktoré diela by mohli byť ukážkou surrealistického obrazu.

→ ÚLOHA ←

Dokresli podľa vlastných predstáv do diela *Spevy Maldororove* od Emila Sedláka novú surreálnu, snovú podobu akejkoľvek bytosti technikou perokresby.

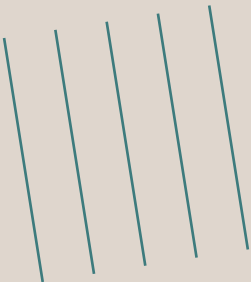

Mária Banášová (*1952)

Narodila sa v Podolínci. Na výtvarnú scénu nastúpila po štúdiu umenia okolo r. 1980 s kolekciou neobyčajných sošiek. Vytvára **keramické plastiky** - torzá postáv i celé figúry, ktoré sú úsmevným pohľadom na život a jeho nečakané situácie. Vo svojom diele odzrkadľuje najvnútornejší citový svet a osud bežného človeka. Autorka vystavovala doma i v zahraničí. Žije a tvorí v Bratislave. www.mariabanasova.sk

→ ÚLOHA ←

Aké neresti spoločnosti stelesňujú humorné plastiky Márie Banášovej?

PETER KRUPA ST. (*1944 - †2019)

Narodil sa v Tvrdošíne. Ako výtvarný pedagóg v r. 1991 založil Základnú umeleckú školu v Spišskom Podhradí. Vo svojej tvorbe sa venoval **malbe, grafike, keramike**, fotografii, práučeným objektom, výrobe divadelných bábok, scénografii a divadelnej réžii. Výtvarné stvárnenia námetov v jeho tvorbe pôsobia obzvlášť krehkým, pomínutelným a niekedy až mystickým dojmom. Autor samostatne vystavoval doma i v zahraničí a je nositeľom viacerých čestných uznaní za oblasť grafiky, divadla a scénografie.

→ ÚLOHA ←

Vytvárať sochy a plastiky si vyžaduje veľa zručností, ale aj predstavivosti. Prinášame ukážky detailov - tak trochu rozobraté plastiky Petra Krupa st. Vystrihni obrázky a skús z nich znova poskladať sochy!

Čo znamená vytvárať ilustrácie?

Umelci - ilustrátori prostredníctvom svojich diel vstupujú do imaginárneho sveta slovesného umenia. Pomáhajú písaným príbehom naplno roztriehať krídla.

Ilustrátori nesmú vo svojich dielach veľa prezrádzať, ich úlohou je vytvoriť priestor, miesto, čas a atmosféru za pomoci ktorej čitateľa vtiahnu priamo do deja.

Ilustrácie sú akosi bránou pre náš vstup do príbehov.

TAJOMSTVO PRÍBEHU ILUSTRÁTOROV

Ilustrátori kníh sú rovnako dôležití ako autori textu. Ich mená sa často uvádzajú i na úvodnej titulkke knihy. Prípadne, meno ilustrátora nájdeš aj na konci knihy v **tiráži**, čo je súpis vydavateľských a technických informácií o knihe.

autor textu

názov knihy

autor ilustrácií

vydavateľstvo
a rok vydania

Zuzana Gsontosová

Madam ježibaba

ilustrovala Katarína Ilkovičová

Vydalo nakladateľstvo Albatros v Prahe v roku 2015
v spoločnosti Albatros Media a. s., so sídlom Na Pankráci 30, Praha 4,
Česká republika, číslo publikácie 23 330

Autor piesne Outdoor bába-ježibaba Miroslav Šmilňák

Zodpovedná redaktorka Mária Pavlígová

Výtvarná redaktorka Alexandra Horová

Technická redaktorka Petra Mejstříková

Úprava Lubomír Šedivý

Vydavateľstvo Albatros, Havlíčkův Brod, a. s., Husova 1881, HB

Vypíš názvy niekoľkých detských kníh podľa vlastného výberu.
Vyhľadaj v nich meno autora textu, aj meno ilustrátora.

KATARÍNA ILKOVIČOVÁ (*1982)

Narodila sa v Prešove. Po skončení štúdií na Akadémii výtvarných umení v poľskom Krakove začala pracovať ako grafická dizajnérka. Pri vytváraní ilustrácií pracuje s rôznorodými kombinovanými technikami. Prechádza od klasickej maľby a kresby ku koláži, až k záverečnému **digitálnemu dokresľovaniu**. Ilustrovala mnoho kníh v spolupráci s vydavateľstvami na Slovensku i v Čechách. Žije a tvorí v Prešove.

TIPY NA KNIHY, KTORÉ NÁJDEŠ AJ V KNIŽNICIACH:

ÚLOHA

Poznáš knihu *Hups, Rups a Šups*, v ktorej tlačiarenský škriatok pri tlačení kníh kradne jednotlivé písmenká a vytvára si z nich nábytok? Vyskúšaj si to aj ty! Z písmen vymysli ďalšie kusy nábytku, alebo vybavenie domácnosti.

a

u

l

uu

l

h

ee

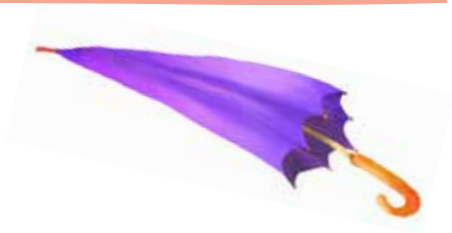

NOÉMI RÁCZOVÁ (*1972)

Narodila sa v Košiciach. Študovala anglický jazyk, literatúru a výtvarnú výchovu na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Neskôr pokračovala v štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení v Ateliéri voľnej grafiky a knižnej ilustrácie pod umeleckým vedením prof. Dušana Kállaya. Autorka vytvára precízne, ručne maľované akvarelové drobnomalby, ako aj **moderné digitálne malby**, ktoré chápe ako tvarovú hru. Je držiteľkou významných ocenení za domácu i zahraničnú ilustrátorskú tvorbu.

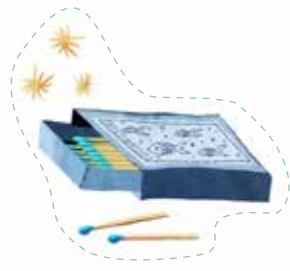
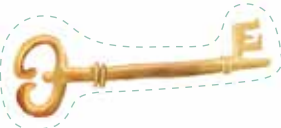
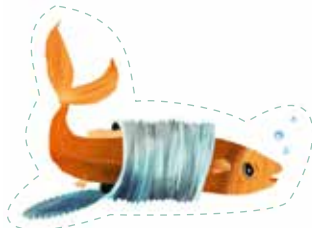
TIPY NA KNIHY, KTORÉ NÁJDEŠ AJ V KNIŽNICIACH:

ÚLOHA

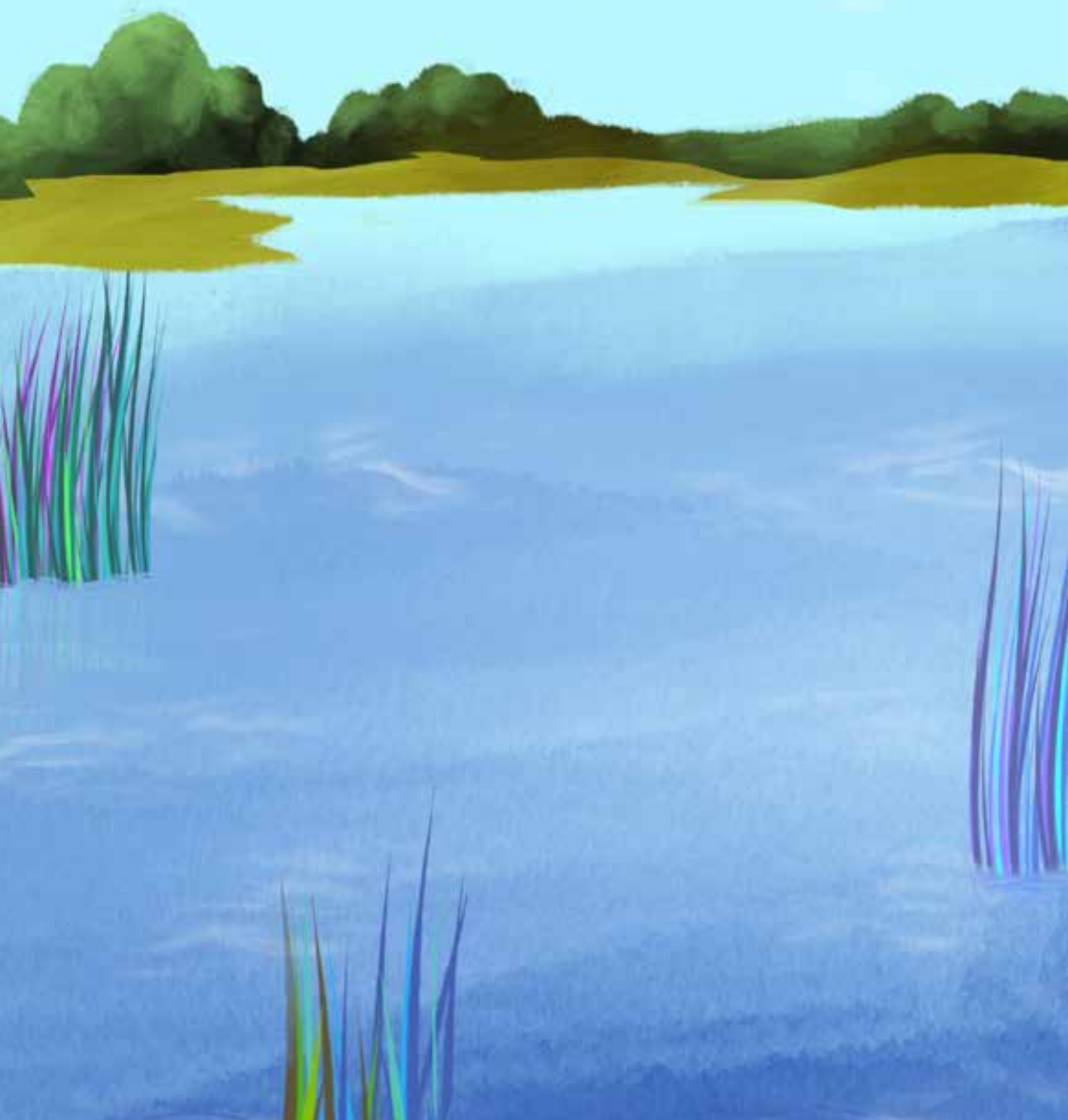
Vyskúšaj si prácu výtvarníčky, ktorá skladá postavy a predmety do obrázkov v grafickom programe na počítači.

1. Vystrihni všetky predmety a postavy.

2. Nalep jednotlivé obrázky na pozadie a vytvor nové pokračovanie príbehu o malom vodníkovi.

Jana Kalixová (*1966)

Narodila sa v Poprade. Po ukončení štúdia na Strednej umelecko-priemyselnej škole v Košiciach pracovala ako grafička. Ako výtvarníčka spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami mesta Poprad i celého Slovenska. Vo svojej voľnej tvorbe najčastejšie pracuje s technikou **dokresľovanej koláže**. Od r. 1996 pôsobí ako výtvarná pedagogička: učiteľské povolanie vníma ako poslanie, preto pri vytváraní ilustrácií pre rôzne projekty spolupracuje so svojimi žiakmi. Žije a tvorí v Poprade.

TIPY NA KNIHY, KTORÉ NÁJDEŠ AJ V KNIŽNICIACH:

Ilustrácie Jany Kalixovej z knihy *Lara a nebo* sú niečím jedinečné, uhádneš čím?

ÚLOHA

Hlavná hrdinka knihy Lara, akoby z každého obrázku niekam utekala. Iba na jednom je vyobrazená celá jej postava. Vymysli, kam malá Lara z obrázku uteká a dokresli jeho pokračovanie.

PETER KOCÁK (*1961)

Narodil sa v Čiernej nad Tisou. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave na oddelení voľnej grafiky a knižnej ilustrácie u prof. Albína Brunovského. Vo svojej tvorbe sa venuje maľbe, voľnej grafike, **ex libris** a **kaligrafii**. Najvýraznejším prvkom v jeho dielach je línia, umocňujúca autorský rukopis. Od r. 1993 vystavoval doma i v zahraničí, získal mnoho ocenení. Žije a tvorí v Prešove.

Nakresli jedným ťahom/jednou líniou svoje najobľúbenejšie zvieratko alebo vec, ktoré by sa mohli stať tvojim ex libris. Výslednú grafiku si môžeš nakopírovať a vlepíť do svojich obľúbených kníh.

Vieš, čo je ex libris?
Samotné slovo „ex libris“ pochádza z latinčiny a znamená „z knihy“. Ex libris je drobný grafický znak, slúžiaci na označenie knihy jej majiteľom. V istom zmysle je to spečatenie vzťahu ku svojej knihe.

→ ÚLOHA ←

Peter Kocák pri vytváraní ex libris často používa zložité grafické techniky. Jeho námety sú preto ukryté v spleti postáv a drobných detailov. Nájdi 6 rozdielov - porovnaj obrázok v sprievodcovi s obrázkom na webovej stránke autora: www.peterkocak.com

→ ÚLOHA ←

Ako by sa ti páčilo byť ilustrátorom? Alebo ťa viac láka byť spisovateľom?
Vyskúšaj si aj jedno, aj druhé!

PO CHODNÍKU, PO ULICI, IDÚ ÔSMI VÝTVARNÍCI.

KU _____ sa už BLÍŽIA,
galérii

ICH NÁZORY NA UMENIE SA LÍŠIA.

_____, KNIHY, _____,
sochy obrazy
NIKTO NECHCE DÔKAZY!

**Zahraj sa
na ilustrátora!**
Do prázdnych miest
v básni dokresli
obrázky.

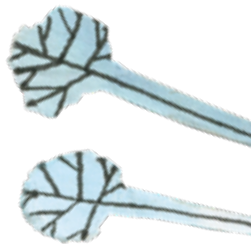
PO CHODNÍKU, PO _____, IDÚ ÔSMI VÝTVARNÍCI.
ulici

MÚZA STRIEHNE SPOZA _____ -
krieka

RAĎA BY SI VZALA VÝTVARNÍKA.

NA OBRAZY SÚ TO ODBORNÍCI,

VO _____ ZNÁMI VIZUÁLNI BÁSNICI!
svete

NARNIA

– Iný príbeh / The other story –

Sprievodca výstavou

Vydavateľ: Galéria umelcov Spiša (GUS)
– kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, 2020

Editorka: Mgr. Lucia Benická, riaditeľka – GUS
Autorka koncepcie a sprievodcu: Mgr. Zuzana Juháziová – GUS
Grafický návrh: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS

Náklad: 1000 ks
Tlač: Marek Rázga, Štrba

ISBN 978-80-89081-71-4

